

Tėvynė

GRV FEB 9

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

No. 4

New York, N. Y.

Sausio 29 d.

64 metai

KUOPŲ KULTŪRINIS DARBAS NAUDINGAS SUSIVIENIJIMUI

VEIKLIOS SLA KUOPOS RENGIA VAI-
DINIMUS, KONCERTUS IR KULTŪRINES
PRAMOGAS. LIETUVIŲ VISUOMENĖ SLA
KUOPŲ PARENGIMUS LANKYDAMA SUSI-
PAŽĪSTA SU MŪSŲ ORGANIZACIJA. TAI
KELIAS PRAPLĖSTI MŪSŲ SUSIVIENIJIMO
ĮTAKĄ ĮVAIRIUOSE LIETUVIŲ VISUOME-
NĖS SLUOKSNIUOSE.

Negali nedžiuginti dažnai mūsų laikraš-
tyje spausdinamos korespondencijos apie tai,
kad viena ar kita kuopa jau surengė kokį
vaidinimą, arba ruošiasi šokiui ar tokiai
kultūrinei pramogai. Taip daro daugelis
mūsų Susivienijimo kuopų. Jeigu čia nesu-
minėsime jų visų, tai pakaks bent nurodyti
Antano Sukauskio vadovaujamos kuopos Det-
roit, Mich. dažnus kultūrinius parengimus.
Lygiai veikli ir pastovi kultūriniame bei
meniniame veikime, Los Angeles, Cal. SLA
75 kuopa. Kaip sakytą, kitos kuopos nuo
jų neatsilieka. O pavyzdžiui Racine, Wis.
Susivienijimo kuopos veikėjai labai artimai
dalyvauja bendruose lietuvių parengimuose.
Jie buvo ir tebėra pagrindiniai darbuotojai,
rengiant Vasario Šešioliktos - nepriklauso-
mybės minėjimuose.

KULTŪRINIAI KUOPOS DARBAI PADEDA SUSIVIENIJIMUI

Mūsų gyva organizacija reikalinga nuo-
latinio veikėjų rūpestingo dėmesio. Mes
jaučiame, kad tik nuolatos stiprinami kuopas,
sugebėsime papildyti natūraliu keliu iškren-
tančių narių skaičius. Mūsų garbingi vei-
kėjai-organizatoriai pažymėtiniu uolumu dirba
svarbų lietuvišką darbą, įrašdami į Susi-
vienijimą vis naujus ir naujus būrius lietu-
vių. Bet jų darbo sėkmingumas priklauso
nuo to, kiek visi SLA nariai jiems padeda.

Organizatoriui sunkus uždavinys esti
tada, jeigu jam tenka naujam aplikantui
pradėti aiškinti apie Susivienijimą ir po to
pradėti kalbą apie SLA apdraudos naudingumą.
Žymiai jam lengviau, jeigu aplikantas
per susitikimus su kitais SLA nariais ir
dalyvaujant Susivienijimo kuopos parengi-
muose, jau buvo iš anksto susipažinęs su
mūsų organizacijos darbais. Jo darbas pa-
sidaro pusiau trumpesnis.

MŪSŲ SUSIVIENIJIMAS - DALIS VEIKLIO- SIOS LIETUVIŲ VISUOMENĖS

Čia buvo kalbėta apie SLA kuopų kultū-
rinės veiklos reikšmę pačiai organizacijai
ir jos ugdymui. Bet savaime aišku, jog nuo-
širdžiai vykdomų parengimų vertė pati sa-
vaime yra svarbi lietuviškame gyvenime.
Todėl, kur tik galime, vykdykime savo kul-

New Yorko jaunimas, kai tik gavo žinią apie Vytauto Simokaičio nuteisimą, įvykdė visą eilę demonstracijų. Vaizde matome lietuvius jaunuolius prie Sovietų Rusijos pasiuntinybės prie Jungtinių Tautų organizacijos. Šių demonstracijų metu būta ir kai kurių susidūrimų su New Yorko policija, o tai patraukė dėmesį spaudos ir televizijos žmonių.

ATSISĀUKIMAS VASARIO 16 PROGA

Mieli Broliai ir Sesės!

Lietuvių kovai už Lietuvos nepriklauso-
mybę Jungtinėse Amerikos Valstijose vadovau-
ja Amerikos Lietuvių Taryba.

Nuo pat ALTos įsikūrimo, Susivienijimas
Lietuvių Amerikoje didžiai įvertino ALTos
žygius ir laimėjimus. Nuo pat pradžios Susi-
vienijimas yra vienas ALTos pamatinių rams-
čių. Paskutiniai tarptautiniai įvykiai mums
Amerikos lietuviams parodė, kad ALTos
veikimas yra reikalingas ir prasmingas. Va-
sario 16 d. minėjimo išvakarėse, kreipiamės
į visus Susivienijimo narius prašydami ati-
tinkamai paminėti didžią Lietuvos nepriklauso-
mybės šventę, Vasario 16 d., ir siųsti
dosnias aukas Amerikos Lietuvių Tarybai,

tūrinius darbus savo organizacijos vardu.
Šiuo keliu prisidėsime prie bendro lietuviškų
organizuotų pajėgų tautinio veikimo ir tuo
pačiu pagelbėsime visuotinoje lietuvių iš-
laikymo kovoje pasiekti reikšmingesnių re-
zultatų.

kad šis mūsų veiksnys galėtų ir toliau sėk-
mingai vadovauti pavergtos Tėvynės bylai.

Prašome visų kuopų ir pavienių narių
savo aukas siųsti adresu: Lithuanian American
Council, Inc., 2606 West 63rd Street, Chi-
cago, Ill. 60629.

Kai šiandien vedame savo žūtbūtinę kovą
už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą,
tai šiam darbui atlikti yra reikalingos dides-
nės mūsų jėgos ir didesnis lietuvių soli-
darumas. Į mūsų vargstančių brolių, sesių
Lietuvoje šauksmus galime atsiliiepti taip:
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje gyvuoja
ir gyvuos. Suprantame Jūsų padėtį ir nenu-
rimsime kol Lietuva nenusikratys nuo Sovietų
Rusijos.

Povilas P. Dargis
SLA Prezidentas

* PREZIDENTO NIXONO administracija,
besibaigiant fiskaliniams metams birželio 30
d. prašys Kongreso leisti padidinti JAV sko-
los sumą. Dabar JAV turi skolų 395 bilijonus
dolerių. Kokia suma bus padidintos skolos
neskelbiama,

Tėvynė

LIETUVIŲ KULTŪROS IR
AMERIKONŲ ORGANIZACIJOS

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numeriu išnešant.

Keičiant adresą būtina pranešti senais adresu ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Skaudžios nelaimės

sunkios pasekmės

Pastarasis pusmetis gausus visiems lietuviams skaudžiais įvykiais. Tėvas ir sūnus Brazinskai, Simas Kudirka ir štai dabar Vytautas Simokaitis vienodo likimo sukrėsti ėmėsi desperatiškų žygių, bandydami išsivaduoti iš tos priespaudos, kurioje atsidūrė senojoje tėvynėje gyvendami lietuviai.

Juos slepia ne tik nepriimtina kitaip išauklėtam lietuviui santvarka, bet ir ypatingai žiaurus didžiariusių imperialistinis viešpatavimas. Nuožmiai ir planingai didžiariusiai šeimininkauja Lietuvoje, lietuvius nuosavoje tėvynėje paversdami pastumdėliais. Didžiariusių tikslas nustelbti lietuvius. Tuo tikslu jie gabena į Lietuvą rusus ir kitų tautų žmones, o dirbtinai ten daugindami industrialinio pobūdžio žmones, kurioms, girdi, reikalingi specialistai, dar daugiau saviškių apgyvendina lietuvių sodybose. Todėl netikėtai ir išaugo kai kurie miestai. Lengva suprasti kokiomis niūriomis nuotakomis gyvena daugumas lietuvių. Jie nemato giedresnės ateities, jie neviltingai žiūri į savo likimą.

*****

Mes gerai pažįstame savo žmonių būdą. Juk visais laikais lietuvis buvo ramus, net galima sakyti, nuolaidus. Ir piktai melagingai kalba tie, kurie į desperaciją patekusius lietuvius bando parodyti kažkokiais piktadariais. Mums nesunku įsigilinti į savių tų asmenų, kurie griebėsi neišpaskaitai rizikingų priemonių, stengdamiesi pasiekti laisvę vakarų pasaulyje. Aišku, jog nelengva buvo ryžtis tokiam žygiui, kaip lėktuvo pagrobimas. Lietuviui svetimos panašaus pobūdžio avantūros. Nei praityje nieko panašaus lietuviai nepraktikavo, nei ateityje, kai lietuviai gyvens normaliu gyvenimu, be abejonės tokio pobūdžio išpuoliai nepasikartos. Ir didžiai kantrus, dažniausia lėto būdo lietuvis, pasirodo, kartais pritrūksta paskutinės kantrybės lašo.

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* M.K.ČIURLIONIO visa eilė naujų ir iki šio laiko nežinomų kūrinių surasta Lietuvoje, o taip pat ir kituose kraštuose. Vilniuje ta proga įrengta Čiurlioniui skirta paroda didžiojoje bibliotekoje. Lygiai surinkti ir nauji raštai, paskelbti kaip Lietuvoje, taip ir užsienyje.

* JUOZAS SENKUS mirė praėjusių metų pabaigoje Vilniuje. Jis buvo vienas žymiausių lietuvių dialektologų. Jo vadovybėje išaugo ir subrendo visa eilė jaunų dialektologų, kurie dirba toliau šioje srityje. Juozas Senkus daugelį metų dirbo kartu su prof. J.Balčikoniu Lietuvių kalbos žodyno redakcijoj.

* VILNIUJE įvyko Baltijos tautų fotografijos meno paroda, kurioje dalyvavo be Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir kiti kraštai aplink Baltijos jūrą esantieji: Danija, Švedija, Suomija, Norvegija, o taip pat ir Vokietija. Savo kūrinius buvo išstatę ir Lenkijos foto menininkai. Parodoje parodyti 78 autorių kūrinių. Paroda pavadinta - "I ir Iis".

* KAUNIETIS meno fotografas A.Macijskas dalyvavo Slovakijos mieste Rožomberioke meno parodoje ir gavo aukščiausį Auksinės Rožės prizą.

* PAKRUOJO žemės ūkio technikumoto moterys surengė vakarą, kurį pavadino - "Tu moteris". Ešą buvo gvildenami moters grožio, išsilavinimo, bei kalbos kultūros klausimai.

* LIETUVOJE pagyvenusios moterys griežtai pareiškia savo sūnams ir dukroms: - Aš tavo vaikų, savo anūkų, neauginsiu. Jei turėsit šeimą, tai žinokit, kad savo vaikus patys turėsit prižiūrėti. Juk patys matot, kad mums reikia eiti dirbti, kol pasivelkam, į kolchozą ar fabriką.

* MICHIGANO gubernatorius Milliken pareiškė pageidavimą išgirsti lietuviškas dainas ir muziką. Todėl rengiamam gubernatoriaus pagerbimui bankiete, kurs įvyks kovo mėnesyje, bus patiekta lietuviškos muzikos ir lietuviškų dainų programa.

*****

Kiekvieno nuoširdaus lietuvi akyse visi nukentėję stoja taurioje šviesoje. Jie reikalingi gilios užuojautos ir tos užuojautos jie visi sulaukė. Toji užuojauta jiems atėjo ne tik iš savo tėvynainių, bet ir iš svetimų tautų žmonių. Spauda, politikos žmonių pasisakymai, televizija ir radio liudija, kad nuskriaustus lietuvius visi suprato ir nedvejojamai užiantė

Bet akivaizdoje šių įvykių ar nesulauksime dar skaudesnės savo žmonių priespaudos Lietuvoje? Ar nebus griebiamasi kerštingų represijų ir lietuvių persekiojimų? Galimas daiktas, kad ten padidės įvairūs varžymai, kad ten lietuviui bus dar sunkiau kvėpuoti tėviškės oru. Laisvę mylinčių tautų tarpe - lietuviai pirmieji. Bet ar jie nebus pirmieji ir iš daugiausia kenčiančių tautų? TĖVYNĖ 2

* LEONARDAS VALIUKAS plačiai organizuoja svetimtųjų informavimo darbą apie mūsų politinę ir kultūrinę veiklą.

* TUMO-VAIŽGANTO vardo, prieš 25 metus Špakenberge, Vokietijoje suorganizuotos gimnazijos sukaktis rengiamasi iškilmingai paminėti. Chicagoj sudarytas komitetas, kuris rengia minimą paminėjimą liepos 3-4 dienomis.

* DR. VANDA SRUOGIENĖ Chicagoje Jaunimo Centre, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos parengime, kalbėjo tema: "Moterų teisinė padėtis praityje ir dabartinais laikais".

* E.ZATEPLINSKIENĖ mirė Brooklyne sausio 13 dieną. Ji buvo Adomo Varno žmonos sesuo ir prieš metus mirusios, dainininko Ipolito Nauragio žmonos, buvusios balerinos, motina. Ji Kaune teatralams buvo plačiai žinoma, kadangi Valstybės teatre tvarkė garderobą.

* "SIMAS KUDIRKA", vietoje "Vigilant" - šio laivo vardo tokį pakeitimą siūlo kongresmanas Roman Pucinski, kuris atitinkamą pareiškimą padarys artimiausiu laiku JAV Kongrese.

* GEOLONGO lietuviai organizuoja informaciją teikimą australams apie lietuvių visame pasaulyje vykdomus visuomeninius ir kultūrinius darbus.

* VILNIUJE operos ir baleto teatre įvyko Lietuvos profesinio teatro 50 metų jubiliejus. Buvo suvaidinta tradicinė "Traviatos" opera. Po to, įvyko plataus masto koncertas, kuriame dalyvavo žymiausios jėgos.

* ANTANAS VAŠKELIS, kanadietis sulaukęs beveik 80 metų, neseniai mirė. Jis buvo nuoširdus lietuvis ir laikėsi liberalinių pažiūrų.

* FORDHAM UNIVERSITETE, New Yorke, ateinančią vasarą - nuo birželio 24 d. iki rugpjūčio 6 d. bus lituanistikos semestras. Dėstys 13 lituanistinių dalykų žinovų. Gauti rekordai bus įskaitomi ir kituose universitetuose.

LIETUVOJE pastatytas antrasis filmas, "Tas prakeiktas nuolankumas". Filmą pastatė A.Đausa, scenarijus pagal J.Tumo-Vaižganto "Dėdės ir Dėdienės" motyvus. Filmas priimtas rodyti ir Sovietų Sąjungos ekranuose. (E.)

giving
BLOOD
sav lives

United States Postage
6

Lietuviškos šeimos vėjus vyksta iki Vasario 16 dienos

Greitai atsiliėpkit į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kuri dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. – Gerbiame Jūs SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Baltimore, Md.

Susivienijimo 64 kuopos metinis susirinkimas įvyko š.m. sausio 10 d. Šį kartą susirinkimas buvo gausus, tik negerai, kad kai kurie nariai, sumokėję duokles iki susirinkimo pradžios, išėjo. Negi jau nebėra laiko ir noro vieną kartą per metus pasidomėti kuopos reikalais.

Susirinkimą atidarė kuopos pirmininkas W. Urbonas, kuopos narių vardu M. Karaša pasveikino Nadą Rastenį Susivienijimo garbės nariu paskelbimo proga. Pažymėjo, kad šiuo metu Susivienijimo garbės nariai gyvi yra du: p. Tumavičienė ir Rastenis. Pasidžiaugė, kad kuopos nario paskelbimas SLA garbės nariu, suteikia garbę visai kuopai ir išskiria ją iš kitų kuopų. Ta pačia proga pranešė, kad sausio 4 d. Nadui Rasteniiui suėjo garbinga 80 m. amžiaus sukaktis. Susirinkusiųjų vardu sukaktuvininką pasveikino ir palinkėjo sveikatos bei geros nuotaikos.

Seimo delegatas Nadas Rastenis trumpai pranešė apie seimo darbus. Seimas buvęs gausus ir audringas, bet praėjo pavyzdinai džiuginančioje lietuviškoje dvasioje. Triukšmingai keltieji klausimai apsvarstyti tvarkingai. Kitas seimas šaukiamas saulėtoje, karštoje Floridoje. Po to seimo delegatas Nadas Rastenis atsakinėjo į patiektus klausimus.

Papildyta kuopos valdyba, darinkus protokolų sekretorių. Valdybos sudėtis yra tokia: William Urbonas - pirmininkas, Vincas Česnavičius - vicepirmininkas, Jonas Jonaitis - protokolų sekretorius, Motiejus Karaša - finansų sekretorius ir kasininkas. Šiais metais duoklės bus renkamos sena tvarka, t.y. kovo 14 d., birželio 13 d., rugsėjo 12 d. ir gruodžio 12 d., kiekvieną kartą 11 val. prieš pietus, nuolatinėje vietoje.

Finansų sekretorius patiekė metinį kuopos narių ir pinigų stovį. Atsistojimu ir minutės susikaupimu, susirinkimas prisiminė 1970 metais mirusias Anna Lukas ir Vincę Savic-

kienę. Kuopos narių stovis nedžiuginantis. Narių skaičių mažina mirtys. Naujų narių nesurandama, nes nėra tinkamo organizatoriaus.

M. Karaša

Detroit, Mich.

PAMINĖTA KLAIPĖDOS ATVADAVIMO SUKAKTIS

Klaipėdos atvadavimo sukaktis paminėta sausio 15 d. per lietuvių radio valandėlę "Lietuviškos Melodijos". Kalbėjo istorikas Jonas Švoba, o sekmadienį, sausio 17 d. per "Lietuvių Balsą" Klaipėdos atvadavimo dalyvis Vincas Tamošiūnas.

Paminėjimą surengė Stasio Butkaus šaulių kuopa, talkininkaujant "Švyturio" šauliams, L.K. Savanoriams, Ramovėnams ir skautams.

JŪRŲ "ŠVYTURIO" ŠAULIAI TURI NAUJĄ VALDYBĄ

Sausio 3 d. metiniame susirinkime Jūrų "Švyturio" šaulių kuopa išsirinko naują dviems metams valdybą: pirmininkas Mykolas Vitkus, vicepirmininkai - Stasys Malinauskas ir Jurgis Baublys, sekretorius Petras Bitleris, išdininkas Stepas Lungys, parengimų vadovas Juozas Kinčius. Moterų sekcijos vadovė - Elena Stankutė-Urbšaitienė.

Revizijos komisija: Jurgis Mitkus, Antanas Kriščiūnas ir Algis Bražėnas. Garbės teismą sudaro: Vincas Šarka, Juozas Bražiūnas ir Kazimieras Daugvydas. Parengimų komisija: Jonas Brokas, Ada Teličienienė ir Marija Kinčienė.

BALFo 76 skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks sausio 31 d. 12:15 val. Lietuvių Namuose. Bus padaryti metiniai valdybos narių pranešimai ir išrinkta nauja 1971 metams skyriaus valdyba.

Stasio Butkaus šaulių kuopos metinis susirinkimas įvyks vasario 21 d. 12 val. Lietuvių Namuose. Bus padaryti kuopos valdybos metiniai pranešimai ir aptarti kiti reikalai.

Sausio 6 d. suėjo 5 metai, kaip Detrote mirė visiems gerai žinoma ir pažįstama veikeja ir vadinama "Dypukų Motina" a. a. Margareta Kučinskienė.

Margareta Kučinskienė buvo SLA 352 kuopos narė ir su savo vyru Petru Kučinsku prirašė labai daug narių į Susivienijimą. Rašantysis šias eilutes irgi tik jų dėka į Susivienijimą buvo įrašytas.

Sausio 10 d. Šv. Antano bažnyčioje už a. a. Margaretos Kučinskienės sielą buvo atlaikytos šv. Mišios, o po mišių parapijos salėje suruošti užkandžiai. Pamaldose ir užkandžiuose dalyvavo daug žmonių. Paminėjimą surengė jos sesuo Marija Bukauskienė ir kiti giminės.

A. Grinius

B. SRUOGOS SODYBA

Rašytojo Balio Sruogos sodybos Vabalninkuose niekaip negalima paversti kultūros paminklu, nors oficialiame saraše tas namas jau seniai yra įtrauktas į tokius.

Mat, sodyba priklauso rašytojo giminaičiai, kuri jokia būdu neišsikrausto iš Sruogos giminės, nors jai ir buvo siūlytas namas su visais patogumais kolūkyje.

"Tiesa" rašo: "Gal šį prisirišimą galima būtų suprasti, jeigu po pirkia nevaikšiotų vištos, o gražioje, kažkada čerpėmis dengtoje ir šešiomis kolonomis, raštuotomis durimis pasipuošusioje klėtyje nekriuksėtų bekonai".

Dabar tas namas yra apkaltas dailynlėtemis ir dėl to iš esmės pakeista senovinės pirkios išvaizda.

Cicero Balfó Valdybos veikėjai ir vėjus užbaigtuvių dalyviai. Pirmoje eilėje iš kairės: A. Kliorienė, I. Motekaitienė, M. Gegevičienė, V. Šumanienė, Dzirvonienė, O. Zailskienė, K. Deveikis. Antroje eilėje: M. Motekaitis, V. Kaunienė, L. Griauzdienė, Val. Šimkus, J. Pupelienė, B. Lenkevičienė, S. Didžiulienė, A. Pupelis, dr. F. Kaunas, A. Dzirvonas, K. Čepaitis.

Vytautas Simokaitis pasmerktas mirti

DAR VIENAS LIETUVIS NUBAUSTAS
MIRTIES BAUSME

Iš Londono per Reuterio žinių agentūrą gautas pranešimas, kad Sovietų Sąjungoje įvyko dar vienas lietuvių pasiryžimas lėktuvą priversti skristi į Švediją ir tuo būdu pačiam pasiekti laisvę vakarų pasaulyje. Šis mėginimas jam nepavyko, nes pranešama, jog minėtas lietuvis, Vytautas Simokaitis, rusų teismo buvo pasmerktas mirti. Dar nurodoma, kad nubausta ir jo žmona Gražina, kuri yra nėščia. Ji išsiunčiama į Sibiro koncentracijos stovyklą trims metams. Teismas užtrukęs dešimtį dienų.

Vytautas Simokaitis yra dar jaunas, vos 34 metų, jo žmona Gražina, gimusi Mickutė 21 metų. Lėktuvus, kurį jie norėjo pagrobti lėkė iš Vilniaus į Palangą. Kai kurie laikraščiai dar prideda, kad lėktuvo kapitonas buvęs Simokaičių draugas ir juos priėmęs be bilietų. Jis esąs suimtas ir kaltinamas dalyvavimu suokalbyje. Simokaitis teisme

aiškines, jog svarbiausias jo tikslas buvo pasiekti užsienį, o politinių tikslų jis neturėjęs. Teisme esą paaiškėjo, jog prieš porą metų Simokaitis bandęs pabėgti iš Sovietų Sąjungos ir buvęs pasislėpęs išplaukiančiame į vakarus laive, bet buvęs surastas ir gražintas. Dabar lėktuve jis turėjęs pistoletą, bet nešaudęs, o lėktuvo navigatorius, kol jį įveikęs, sulaužęs jam tris šonkaulius. Simokaičiai galėjo apeliuoti į aukštesnę teisą. Ar jie pasinaudojo ta teise, dar nežinia. Jeigu jų apeliacija būtų atmesta, tai būtų pirmas atsitikimas, kada už bandymą pagrobti lėktuvą, pritaikyta jiems mirties bausmė.

Amerikos Lietuvių Taryba daro žygius išgelbėti Simokaičių gyvybę. Tuo reikalu kreiptasi į prezidentą Nixoną, kurs savo laiku darė žygius išgelbėti nuteistus žydus.

Vėliausiomis žiniomis Vytautas Simokaitis parašė malonės prašymą Lietuvos Aukščiausiai Tarybai, prašydamas pasigailėjimo. Pirmas Vytautui Simokaičiui mirties bausmės terminas buvęs atidėtas. Atsakymas į jo malonės prašymą tuo tarpu dar nežinomas.

Kandidatai į JAV prezidentus

Republikonų kandidatas 1972 metų rinkimuose aiškus, tai dabartinis prezidentas Nixonas. Bet demokratų partijoje vyksta smarkios varžybos dėl būsimą kandidato į prezidentus. Šiame paveiksle matome šešis žymiuosius pretendentes būti kandidatais į prezidentus. Iki šio laiko pirmavo lenkų kilmės senatorius Muskie. Net viešosios nuomonės apklausinėjimuos jis gaudavo žymiai daugiau balsų, negu kiti jo partijos žmonės. Pastaruoju metu ypatingai aktyvus pasidarė senatorius McGovern iš S. Dakotos. Jis tikisi liberalų ir jaunimo paramos. Buvęs viceprezidentas Humphrey panaujino savo pastangas patekti į Baltuosius Rūmus. Teddy

Kennedy, kurs kongrese iki šio laiko turėjo nemažą šalininkų, staiga gavo didelį smūgį: jis neišrinktas demokratų vadovybės priešakin. Tai neabejotinai jam pakenks ir apsunksins įgyvendinti jo stiprias ambicijas.

Buvo laikas, kai nemažas skaičius šalininkų siūlė buvusiam prezidentui Johnsonui iš naujo kandidatuoti į prezidentus, tačiau laikraščių žinios apie jo negalavimus, gali susilpninti jo pozicijas.

Senatorius Birch Bayh iš Indianos, o taip pat senatorius Harold Hughes iš Iowa irgi iš anksto pradėjo savo pastangas patekti į Baltuosius Rūmus.

KUR SOVIETAI MATO PAVOJŲ

Sovietijos komunistai 24-ajam Sovietų Sąjungos komunistų partijos suvažiavimui (1971 m. kovo 30), gi okupuotos Lietuvos komunistai taip pat šiais metais, vasario 10-11 dienomis, svarstys savus reikalus. Jau dabar aiškėja, kad abiejuose suvažiavimuose didelis dėmesys bus skirtas vad. buržuazinei ideologijai ir ypač Vakarų skverbimuisi į Sovietiją, jos pavergtus kraštus.

"Pravda" neseniai vedamajame apie "buržuazinę ideologiją" pati pirmoji ir su dideliu rūpesčiu atkreipė dėmesį į tuos pavojus Sovietijos gyventojams. Dienraštis primena, kad JAV-bės, nors ir patirdamos "skaudžių pralaimėjimų", vis dėlto vis daugiau pastangų skiria "politinėms ir ideologinėms

diversijoms prieš socialistines šalis, komunistini ir visą demokratinį judėjimą". Komunistų organas šaukia: budėkite ir kovokite prieš socializmui svetimų pažiūrų skverbimąsi. Ir toliau pripažįstama, kad tie vakariečiai sugeba rafinuočiausiomis priemonėmis nuodyti žmonių sąmonę, apjuodinti "socializma", padailinti savąją santvarką. Esą, toji vakariečių, buržuazinė propaganda paveikianti tik atskirus, neatsparius žmones ir juos atitinkamai apdorojanti. Priesimenama ir jaunimas - o jis, kaip žinoma, kaip tik nesunkiai patenka į tų svetimų pažiūrų ar įpročių pinkles.

"Pravdos" išvedžiojimai, lietuvių kalba pakartoti ir "Tiesos" laikraštyje, liudija viena: tos Vakarų įtakos, iš tikrųjų, stiprios ir jos veikia sovietų žmones. Ne be reikalo ir Brežnevas vienoje savo kalbų neseniai skundėsi, kad rusams tenka vis griežčiau

kovoti su vadinamu idėjiniu blaškymusi ir nepolitiskumu... (E.)

* ŠIMTAS KATALIKŲ KUNIGŲ išvyko į Sovietų Rusiją. Šiai ekskursijai popiežius pritaręs. Kunigai, daugiausia italai, žadėjo lankytis ir Vilniuje. Chicago Daily pažymi, jog Vatikanas siekia dialogo su Kremlium.

* SIMO KUDIRKOS žmona, spaudos pranešimu, su dviem vaikais esanti išsiųsta į Sibirą.

* JOHN UNITAS - Jonaitis, kurs pagarsėjo savo išimtinai taikliu žaidimu, nuo savo kilmės neatsisako ir pavyzdžiui Simo Kudirkos reikalu viešai pareiškė savo užuojautą nukentėjusiam.

* SOVIETŲ naftos ministeris Valentinas Snašinas pareiškė, kad trejeto ar ketveto metų bėgyje Sovietų Rusija pralenks Ameriką naftos gamyboje ir pasidarys didžiausioji pasaulyje naftos tiekėja.

* WASHINGTONE Darbo departamentas paskelbė, jog yra paskirta dešimts milijonų dolerių darbininkų parengimui industrijos įmonėms. Tuo būdu tikimasi jau artimiausiu laiku treniruoti 27 tūkstančius darbininkų industrijai.

*****

IŠ VOKIETIJOS Į AMERIKĄ PER 20 MINUČIŲ

Vokietijoje gaminamas projektas pastatyti ypatingo greitumo lėktuvą, kuris visą kelionę per Atlantą galėtų atlikti tik per 20 minučių. Prie šių lėktuvų gamybos prisideda tarptautinė aviacijos organizacija kurioje dalyvauja ir Amerika. Negirdėtas šių lėktuvų greitis pakeis kelionės sąlygas. Apie dabartinius patogumus lėktuvuose jau negalima kalbėti. Keleiviai turės gulėti pritvirtinti diržais prie savo guolių. Dar pažymima, jog keleivių ir prekių gabenimas šiais naujais lėktuvais bus nepalyginamai pigesnis negu dabar.

Apollo 14 turi pradėti savo kelionę į mėnulį sausio 31 dieną iš Cape Kennedy oro uosto. Į šią svarbią erdvių tyrinėjimo kelionę išskrenda astronautas Shepard, centre, kuris su astronautu Mitchell dešinėje, išsikels į mėnulio paviršių, o lakūnas Rosa, kairėje, tuo metu cirkuliuos aplinkui ir priims sugrįžtančius iš mėnulio tyrinėtojus.

TĖVYNE 4

KAIP REIKIA MYLETI LIETUVOS GAMTA

Nuo mažų dienų aš buvau labai prisirišęs prie mūsų gimtojo ūkio ir savo būsimąjį gyvenimą vaizdavausi ne kitaip, kaip ūkyje, savo tėviškoje - Lebiodkoje ar šiaip kitur, bet būtinai gražioje vietoje miške arba prie ežero. Mano svajones sutrukdė visų pirmiausia gimnazija, vėliau - aukštoji mokykla, dar vėliau - darbas, karas. Kai po pirmojo pasaulinio karo ir Peterburgo grįžau Lietuvon, mano žemės ilgesys buvo dar stipresnis, bet negalėjau atsisakyti visuomeninio darbo, kuris mane taip pat stipriai traukė.

Dažnai, medžiodamas artimose Kauno apylinkėse, lankydavausi netolimame Kamšos miške, pačiame Nemuno krante. Čie subėga gilios daugos su mišriais medynais ir gausia labai marga augalija. Ypač patrauklus šis augalų margumas pavasarį. Dažnai aš ateidavau čionai vien pasigrožėti. Dvi daubos man labiausiai patiko. Viena jų vadinosi Varžupis. Ji labai gili ir jos dugne sruvena mažas upelis. Pavasarį į jį subėga vandenys nuo tirpstančio sniego - tada jis išpūdingai atrodo. Antra dauba vadinama Obelyne. Ji šiek tiek trumpesnė, pavasarį joje irgi slypi mažytis upelis. Tarp šių dviejų daubų susidaro tarytum pusiasalis, iš trijų pusių miško apsuptas. Kai buvo vykdoma žemės reforma, paprasčiau čia paskirti žemės sklypą. Mano prašymas buvo patenkintas - 1920 m. gavau 8 hektarus išmokėtinai - per 20 metų turėjau mokėti nedidelę pinigų sumą.

Igytas sklypas buvo man ne tik labai gražus, bet ir patogus, arti miesto.

Pradėjau statyti namą, iš pradžios mūrinę dalį ir stogą, o toliau reikėjo palaukti, nes pritrūkau lėšų. Tuo tarpu dirbau tuos darbus, kurie mažiau kainuoja, sodinau medžius. Norėjau, kad sodą suptų eglė alėja, nes tokia alėja buvo Lebiodkoje ir su ja siejosi mano malonūs prisiminimai, o, be to, alėja sudaro sodui naudingą užuovėją. Netoli yra miškas ir jaunų eglėlių jame aibė, tad aš su savo šeimyna nešiau jas iš ten ir sodinau aplink mūsų sklypą. Kartu su eglėlėmis iš miško pateko žibuoklių. Jau kitais metais jos sužydėjo. Taip pat su eglėlėmis į mūsų žemę pateko grybų, ypač rudmėsių gemalų, todėl daugelį metų galėjome čia grybauti. Aplink savo sklypą, už eglėlių alėjos iškasėm griovį su nuolūdziumi i Nemuną.

Vandeniui sulaikyti šiame griovyje užtaisėm užtvanką ir padarėme nedidelį tvenkinėlį.

Supanti mus augalija buvo graži ir įvairi, bet mes norėjome, kad ji būtų dar gražesnė. Visų pirmiausia stengėmės papildyti medžių sudėtį. Pasodinome penkis rūšis maumedžių: europinį, japoninį, sibirinį, amerikinį, kurilinį. Dabar, kai rašau šias eilutes, tie maumedžiai jau 45 cm storumo ir labai pagražina Obelynės vietovaizdį. Esu spygliuočių mėgėjas, tad pasodinau keletą pušų rūšių, tarp kitko ir sibirinių pušų. Jos auga labai greit ir dabar turi apie 25 cm storumo ir apie 8 m aukščio. Šios pušys jau vedė kankorėžius su gražiomis brandžiomis sėklomis, kuriomis susižavi voverės ir kasmet jas suėda. Ši pušis, nors kilusi iš atšiauraus Sibiro klimato, auga daug lėčiau už mūsų

TÉVYNĖ 5

DIDŽIULĖ LIETUVOS GAMTOS MEILĖ OBELYNĖ - PROF. TADO IVANAUSKO ATSIMINIMAI

paprastąją pušį, bet yra maloni savo ilgais švelniais spygliais. Buvo pasodinta keleta tujų. Porą vakarinių tujų atnešiau vienoje saujoje, o dabar jos 8 m aukščio. Didžiulio ūgio, apie 10 m pasiekė anais laikais pasodinta milžiniškoji tuja. Jau naujesniais laikais papildėme tujų rinkinį naujomis dekoratyvinėmis formomis, tarp jų savo ūgiu (apie 6 m) išsiskiria piramidinės tujos. Vienas iš mano mėgstamųjų spygliuočių yra cuga, iš Kanados kilęs medis, bet gerai pakeliantis mūsų klimata. Anais metais pasodintos cugos turi apie 30 cm skersmens ir veda kankorėžius. Turėjome pasisodinę du sibirinius kenius - jie gerai tarpsta ir dabar turi apie 10 m aukščio. Gerai prigijo du mėlynieji kanadiniai keniai, dabar jie turi apie 25 cm storumo. Prie pat namų gražiai užaugo dvi dygiosios eglės. Beveik kasmet jose peri malonus paukštėlis - strazdas giesmininkas. Dar pasisodinome kalninių pušų ir balkaninių pušų. Labai esu patenkintas pasodintais žimiais ir aliaskiniais puskipariais.

Lapuočių pasodinome jau pirmais metais. Pirmiausia turiu pasigirti didžialape liepa. Šios rūšies šakutę atsivežiau iš mūsų parko Lebiodkoje ir įskiepijau į mūsų paprastą miškinę liepą. Dabar tai jau didžiulis medis, kasmet žydintis stambiais, kabančiais žiedais, kuriuos labai mėgsta bitės. Esame pasodinę ir keletą bukų, atvežtų nuo Priekulės, kur yra nedidelis šių medžių miškelis ir, kaip atrodo, jau aklimatizavęsi Lietuvoje. Be to, turime keletą raudonųjų bukų. Iš naujų lapuočių reikėtų paminėti riešutmedžius: mandžiūrinius, amerikinius ir japoninius. Pirmieji iš jų auga vešliausiai ir jau daugelį metų duoda riešutus, bet tie riešutai valgiui netinka, net voverės jų negrauzia. Jų mediena labai vertinga, o pats medis savo didžiuliais lapais labai puošnūs.

Ąžuolų turime net kelias egzotines rūšis. Iš jų daug malonumo teikia raudonas amerikinis ąžuolas. Medeliai, pasodinti 1921 m. užaugo tokie stori, kad dabar suaugęs vyras

jų apkabinti nebegali. Rudenį, bet ne visuomet (tai priklauso nuo oro), jų lapai parausta ir atrodo labai puošnūs. Šis ąžuolas duoda daug gilių, kuriomis mielai maitinasi voverės ir kėkštai, taip pat viena didelė pelių rūšis - geltonkaklė pelė. Be šio ąžuolo, iš pat pradžių pasodinome kelis pelkinius ąžuolus. Jie labai puošnūs - rudenį ryškiai parauduoja, bet gilių neveda. Auga lėtai, tad 40 metų medžiai yra vos 25 cm storumo. Mūsų miškininkai aptiko Lietuvos miškuose ir bekotį ąžuolą. Taigi, ir šios rūšies turime apie šešeta medžių. Obelyneje turime ir kelis piramidinius ąžuolus. Jų pirmąsias buvo medis, pasodintas vienoje kapinėse. Iš jo buvo paimtas įskiepis ir įskiepytas į paprastą laukinį ąžuolą. Nuo to laiko praėjo 49 metai, ir įskiepyti ąžuoliukai jau virto didžiuliais medžiais, bet jie žydi gana retai ir dar rečiau duoda gilių. Gana dažnas mūsų krašte medis yra skroblas, bet tik Pietų Lietuvoje (maždaug iki Dotnuvos paralelės). Norėdami turėti pilnesnį rinkinį, esame jų pasodinę Obelyneje - jie negreit auga ir nepasiekia tokio ūgio, kaip pietesniuose kraštuose, bet malonūs tuo, kad gali augti dideliu tankumynu. (BUS DAUGIAU)

* LIETUVIŲ Valstybinės operos 50 metų jubiliejinis bankietas įvyksta Chicagoje sausio 31 d. Jaunimo Centre.

* LIETUVIŲ ISTORIKŲ draugijos Chicagoje jaunieji istorikai nusprendė savo artimiausiam susirinkime pakviesti tinkamą prelegentą, kuris jaunosios kartos lietuvius supažindintų su lietuvių partizanų veikla. Taip pat jaunimui rūpi klausimas, kaip lietuviai gyveno pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Šia tema žada kalbėti jauna istorikė A. Rugytė.

* MIAMI, FLA. Vasario 16 minėjime, kurs įvyks vasario 14 d. dainuos Aldona Siempuzienė. Pažymėtina, kad šiose iškilmėse dalyvaus ir vietinės bažnyčios choras, kurio vargonininkas yra Petras Stevens. Šiame chore dalyvauja vien tik amerikiečiai, bet choras gieda lietuviškai.

Clevelando liet. skaučių židinys. Tai veikijos darbuojančios skautiškoje srityje. Židiniui vadovauja ps. R. Tataiūnienė (viduryje).

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

Ar kiekvienas gali duoti kraują?

Tūkstančiai žmonių už savo gyvybę turi būti dėkingi donorams, nepagailėjusiems savo kraujo. Donorystė sveikatai nekenkia. Sveikas žmogus gali kartą per du mėnesius duoti 200-450 ml kraujo. Atiduoto kraujo kiekį organizmas atkuria per kelias savaites.

Prieš kiekvieną kraujo davimą tikrinama donoro sveikata. Donorai smulkiai apklausinėjami, kuo sirgę praeityje. Kraują turi duoti tik sveikas žmogus, kad donorystė nepakenktų jo sveikatai, o ligoniui būtų kuo daugiau naudos. Dažnai pasitaiko, kad praktiškai sveikam žmogui neleidžiama būti donoru. Vienais atvejais kraujo davimas gali pekenkti donoriui: atnaujinti persirgtą ar pastrinti esamą susirgimą, kitais - ligoniui: per kraują jį apkrėsti. Ypač kreipiamas dėmesys į infekcinį hepatitą - geltigę, nes juo gali apkrėsti praktiškai sveikas donoras, kažkada vaikystėje sirgęs kad ir lengva šios

ligos forma. Negali būti donorais žmonės, sirgę venerinėmis ligomis, tuberkulioze, brucelioze, epideminiu hepatitu - gelta, turį širdies ydas, piktybinius auglius, didelę trumparegystę, inkstų pakenkimus, centrinės nervų sistemos sutrikimus ir kt.

Dažnai tenka girdėti neteisingų nuomonių apie žmonių kraujo grupes. Esą, geriausias kraujas - pirmos grupės, blogiausias - ketvirtos. Visos kraujo grupės geros. Viena galima pasakyti, kad visų kraujo grupių žmonėms tinka pirmos grupės kraujas, o ketvirtos kraujo grupės žmonės gali gauti visų grupių kraują. Antros, ketvirtos ir trečios grupės kraują galima perpilti tik atitinkančios grupės ligoniui. Perpilti kraują ligoniui neatsižvelgiant į jo grupę, pavojinga, nes gali atsirasti gyvybei grėšiančių komplikacijų.

MASKVOJE KERŠIJAMA AMERIKIEČIAMS

Keli Amerikos korespondentai šiaip ar taip nukentėjo nuo chuliganiškų veiksmų Maskvos gatvėse. Vieno korespondento automobilio padangos buvo subadytos, kitiems langai išdaužyti. Vieno korespondento automobilijje paliktas raštelis: "Saugokis, niekše! Kitą kartą tau bus blogiau".

Amerikos atstovybės personalas irgi pavojuje, kad gatvėse jie gali būti užpuolami. Amerikiečiai Maskvoje susidarė tokią nuomonę, kad visi užpuolimai atliekami planingai ir vykdomi sovietų policijos priežiūroje.

Ypatingai svarbu pažymėti, jog eiliniai Maskvos gyventojai tiems užpuolimams aiškiai nepritaria. Amerikiečių santykiai su paprastais piliečiais nei truputi nepasikeitė. Aplamai, Maskvos gyventojai apie vykdomus amerikiečių užpuolimus mažai žino, kadangi vietinė spauda apie tai nei žodžio nerašo. O kada amerikiečiai vietiniams gyventojams pasiskundžia dėl tų nekultūringų užpuolimų, tai eilinis pilietis nusistebėjęs tik patraukia pečiais.

Visi suminėti išpuoliai Maskvoje prieš amerikiečius vykdomi tikslu atkeršyti JAV už demonstracijas prieš sovietų įstaigas, vykdomas karingų žydų organizacijų, kurios protestuoja dėl sovietų teismų žydams, norintiems patekti į Palestiną.

* ALABAMA, Louisiana, Mississipi ir South Carolina viešųjų pradžios mokyklų skaičius nepadidėjo, nors mokinių skaičius žymiai išaugo. Tai aiškinama tuo, kad baltieji gyventojai norėdami išvengti rasinės integracijos, steigia privačias mokyklas.

PREZIDENTAS NIXONAS savo pranešime Kongresui padarė visą eilę svarbių nurodymų apie pakeitimus Washingtono vyriausybėje. Vyriausybėje daromi pertvarkymai. Vietoje dabar veikiančių 12 atskirų departamentų, ateityje turės veikti aštuoni departamentai. Išjungiamų departamentų darbai paskirstomi tarp likusių. Pakeitimų nedaroma Valstybės departamente, finansų departamente, teisingumo-justicijos departamente ir krašto gynybos departamente.

Taip pat svarbūs pakeitimai daromi federalinių lėšų paskirstymo srityje. Daugelis didžiųjų miestų, o taip pat kai kurios valstijos, yra reikalingos finansinės paramos. Dabar numatoma federalinių sumų paskirstymą pakeisti tuo būdu, kad miestai ir valstijos gautų didesnes dalis. Anksčiau federalinės sumos buvo skirstomos, nurodant kokiems tikslams ir kiek turi būti išleidžiama. Nuo šio laiko miestai ir valstijos galės laisviau paskirstyti gaunamas iš federalinių šaltinių sumas.

Prezidentas Nixonas rengiasi pasiūlyti kongresui priimti tikslus nutarimus dėl jo paskelbtų gan svarbių pakeitimų.

LENKIJOS VĖL NERAMU

Po žiauriai numalšintų riaušių Lenkijos Baltijos pajūrio miestuose ir pasikeitimų Varšuvos valdžioje, tam tikrą laiką buvo jaučiamas atoslūgis. Bet štai ateina žinios, kad tuose pačiuose miestuose - Gdanske pirmiausiai, iš naujo įsiliepsnojo neramumai. Darbininkai demonstruoja gatvėse, nors praeitų riaušių metu jie buvo vadinami "chuliganais ir kitokiais pažeidžiančiais vardais. Demonstrantai pareiškė, kad jie iki to laiko

nesiskirstys, kol kas nors iš valdžios žmonių neateis ir neišklausys jų skundų. Jų reikalavimai paprasti - padidinti atlyginimus, nes iš dabartinės algos, esą sunku pragyventi. Darbininkai dar reikalauja, kad būtų atkastas bendras kapas, kur palaidoti riaušėse žuvę darbininkai ir kad būtų leista nužudytųjų giminėms juos palaidoti.

Dar įsidėmėtina, jog Varšuvoje įvykusiose iškilmėse ryšium su sukaktuvėms nuo hitleminkų išsilaisvinimo, visai dingo Gomulkos portretai. Tik prieš metus Gomulka buvo pirmoje vietoje, dabar jo nebėra valdžioje, tai ir portretai dingo.

LIETUVOS OPEROS SUKAKTUVĖS IR PROPAGANDA

Lietuvos valst. dramos ir operos 50-čių progomis okupuotos Lietuvos spaudoje buvo paskelbta visa eilė straipsnių ar nuotraukų. Žinoma, ypatingai iškelti Kipro Petrausko nuopelnai. Ne vienu atveju nurodyta į buv. nepriklausomos Lietuvos vyriausybės tariamą nesidomėjimą teatru, arba, priešingai, sakoma, esą, "valdantieji sluoksniai kišosi į teatro darbą, reikalavo daugiau pramogos" (V. Laurušas).

Operos veiklą įvertindamas, Vilniaus operos, baleto teatro direktorius Vyt. Laurušas parašė "Tiesoje" ir "Literatūros ir Meno" savitiraštą straipsnius. Jis įkyriai, kaip ir kiti vertintojai Lietuvoje, džiaugiasi operos "pasukimu socialistinio realizmo" keliu ir ypatingai nurodo į sovietinių kompozitorių operų pastatymus. Tuo būdu, girdi, turtinamas repertuaras, tačiau savo straipsnio pabaigoje jis prasitaria "Tiesoje", kad "kultūringų žiūrovų nebeatenkina vidutinis lygis". Laurušo straipsnyje ir, greičiausia, jo kalboje minėjimo metu, nei žodžiu nepaminėti Vakaruose atsidūrę operos veteranai.

Tik "Literatūroje ir Mene" Laurušas prisiminė, kad tų veteranų už Lietuvos ribų esama visas būrys. Čia jis teigia, kad "įkvepiančiu pavyzdžiu" jaunesniai kartai tapę operos veteranai, šalia Kipro Petrausko, A. Sodeikos, M. Rakauskaitės, dar V. Grigaitienė, V. Jonuškaitė, A. Dambrauskaitė. Neišdrįso nurodyti, kur tie "įkvepiantieji pavyzdžiai" gyvena ir neprisiminė dar vienos veteranės - Elžbietos Kardelienės, nei žodžiu nepaminėjo ir prof. Juozo Žilevičiaus. (E.)

VILNIAUS OPERA ir Kauno muzikinis teatras 1971 m. išvakarėse pastatė tradicinę Verdi "Traviatos" operą. (E.)

Anglija įvedė decimalinę sistemą savo piniguose; kaip ir kitose šalyse. Vaizde naujasis Anglijos pinigas, ta proga išleistas. TĖVYNĖ 6

Lithuanians - victims of a despotic Soviet regime

RABBI HERSHEL SCHACTER, Chairman of the American Jewish Conference on Soviet Jewry, today issued the following statement in comment on the sentencing to death of a Lithuanian accused of attempted hijacking:

"Like the Jewish defendants condemned last month by a Soviet court in Leningrad, the Lithuanian couple condemned last week by a Soviet court in Vilnius are victims of a despotic regime determined to snuff out the hope of freedom among the peoples it seeks to frighten into acceptance of its authoritarian rule."

Like the Jews in the Leningrad trial, the defendants at Vilnius were accused to trying to hijack an airplane to escape from the prison that is the Soviet Union. Like the Jews in the Leningrad trial, they have been given sentences grossly disproportionate to the crime charged.

We abhor and condemn the crime of hijacking. But we abhor injustice and inhumanity even more.

Like the Leningrad trial, the one in Vilnius was conducted in secret, unreported in newspapers in the Soviet Union.

In this trial as in the Leningrad trial, the sentences were intended as a savage warning to others who seek to leave the Soviet Union - they were intended to intimidate others into silence and acquiescence.

LITHUANIAN ARTISTS REPRIMANDED BY RUSSIAN OFFICIAL

An attack on "modern art" and "avant-gardism", resembling in its stridency the fulminations of the Zhdanov era, was published in the weekly "Literatura ir Menas". While demanding fidelity to the tenants of "socialist realism", the author of the article, N. Tomski, President of the Academy of Arts of the USSR, chided some Lithuanian artists from straying from the rules of proper red art.

One of the main targets of Mr. Tomski's wrath was Roger Garaudy, the French Communist theoretician who was recently drummed out from the Party. Garaudy's "revisionist concept of realism without boundaries" made a considerable contribution, Tomski said, to the support and spread of modernist tendencies.

"The bourgeois experts of 'building bridges'" are also high on Mr. Tomski's list of villains. According to him they "speculate on the principled critical remarks... in the Soviet press on 'Soviet modernists' whose work, since it is criticized, is supposed to bear witness of the popularity of modernism among the Soviet artistic intelligentsia".

Turning to the Baltic artists, Mr. Tomski expresses concern about their deviations from "realism". "In the works of some Baltic painters", he says, "one may observe a certain fascination with experiment for the sake of experiment. That is why artistic misfortunes occur sometimes. An example here might be the triptych by A. Savickas, 'Kelias' where the interplay of color planes almost completely destroys any kind of image. The author wanted to express a certain abstract

Danguolė Sadūnaitė

WINTER

1.
In Winter,
time is measured
by the shape of a field
.....
The sun says little.
She has made her camp with us;
(She lives off silver fishes...)
2.
Tramping and tramping
and tramping and tramping -
From morning
.....
until late afternoon.
She looks for survivors:
(in the woods,
in the fields) -
For trails blazing,
.....
Everywhere.

(from Lithuanus)

symbolic idea, and the result was distortion of reality."

The views of Mr. Tomski represent the present Party line. Again, as in the past, a Russian bureaucrat is telling Lithuanian artists how to paint.

SOME YOUNG WRITERS BOYCOTT OFFICIAL ORGANIZATION

"It is a great pity", said the poet A. Baktakis in his speech, "that some really talented young writers stand outside the activity of the writers' Association. Perhaps that activity is not sufficiently broad and interesting? We cannot help being concerned about a certain portion of our young generation which has been infected with unhealthy tendencies and looks down its nose at our classics and contemporary Soviet literature; they think that real creation begins with them". A. Jonynas, a poet, disclosed that "sharp talk" is heard "in streets and shops about our youths".

Rumford, Maine

RUMFORD ELECTS A NEW BOARD

On December 13, 1970, Lodge 299 held its annual meeting in Rumford, Maine. The following lodge officers were elected: Anthony Maliauskas - president, Julia Yanosienė - vice-president, Anthony Maliauskas - recording secretary, Mary Bishop - financial secretary, Julia Janossek and Juozas Matuzas - trustees. The members also welcomed a new member, Mrs. Mary Jaras.

* BOSTONO lietuviai Vasario 16 minėjimą rengia vasario 14 d. Minėjimas įvyksta Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. ALTos skyriaus pirmininkas yra Ed. Cibas, vicepirm. V. Bajercius, sekretorius A. Keturakis, išdėstytojas P. Brazaitis.

TĖVYNĖ 7

WOODHAVENO, N.Y. ŠIMTAPROCENTINĖ SUSIVIENIJIMO ŠEIMA

Daugiausia lietuvių šiuo metu susispietė New Yorko miesto dalyje, Woodhavene. Ten telkiasi pastaruoju laiku ir platesnis visuomeninis veikimas.

Mums malonu pažymėti, jog ten pat gyvena ir mūsų Susivienijimo 100% šeima. Tai garbingi mūsų nariai - Juozas Migonis, jo žmona Sofija, o taip pat dvi dukros ir sūnus visi priklauso mūsų organizacijai. Tenka priminti, jog Sofija Migonis, turėdama jau bebaigiamą išmokėti apdraudą, nedelsdama dar sau paėmė pridėtinę apdraudą. Pavyzdingoji SLA šeima verta išimtinės pagarbos, nes ji parodo kaip reikia vertinti lietuvių patriotinę organizaciją ir kaip reikia ja pasitikėti.

* MOTERŲ TEISIŲ lygybės organizacija Washingtonė iškėlė sumanymą, kad būtų leista ištekėjusioms moterims pasilaikyti savo pavardę, nebūtinai naudoti vyro pavardę.

ĮŠMOKAMOS APDRAUDOS

Sausio 23, 1971

KAROLIUŠ SITAVIČIUS, 36 kp., Chicago, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 7, 1917 m., mirė sausio 3, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio dukteriai, Sylvia Sitavich-Lorenz.

AGNES REED, 126 kp., New York, N.Y., gimusi Plymouth, Pa. Prie SLA prisirašė rugsėjo 4, 1927 m., mirė lapkričio 1, 1970 m. Apdrauda išmokėta velionės vyrui, Carlton P. Reed.

MARĖ MANKEVIČIENĖ, 219 kp., Roslyn, Wash., gimusi Mahanoy City, Pa. Prie SLA prisirašė rugpiūčio 6, 1916 m., mirė lapkričio 25, 1970 m. Apdrauda išmokėta velionės vaikams, William Mankus ir Mildred Sanger.

JONAS ZAUGUNAS, 236 kp., Toronto, Ont., Canada, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 17, 1958 m., mirė lapkričio 27, 1970 m. Velionio apdrauda išmokėta Franciscan Fathers, Toronto, Ont., Canada.

Viso ..... \$ 2,250.00

Nuo pradžios šių metų bendrai
viso ..... \$ 6,200.00

ĮŠMOKAMOS TAUPOMOS APDRAUDOS

Antanas Zizys, 38 kp., Brooklyn, N.Y.
Adele Sakalys, 196 kp., Chicago, Ill.
Bronislavas Sakalys, 196 kp., Chicago, Ill.
Romualdas Sakalys, 196 kp., Chicago, Ill.
Adele Plėnas, 196 kp., Chicago, Ill.
Marija Vakselis, 196 kp., Chicago, Ill.
Paulius Vakselis, 196 kp., Chicago, Ill.
Leonas Vakselis, 196 kp., Chicago, Ill.
Stella Vengris, 322 kp., Chicago, Ill.

Viso ..... \$ 5,000.00
Nuo pradžios šių metų bendrai
viso ..... \$ 6,000.00

SLA 134-tos Moterų Kuopos Chicagoje susirinkimas įvyks ketvirtadienį, vasario 4 d., 7:30 val. vakare, Hollywood Inn salėje, 2417 W. 43rd Street. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

* **MODESTAS PAULAUSKAS** Vilniuje pasiskelbtas 1970 metų geriausiu sportininku. Jis yra sovietų krepšinio komandos kapitonas ir kartais atvyksta į vakarus.

* **VILNIAUS UNIVERSITETO** 400 metų sukaktuvėms paminėti išleisti 4 kapeikų pašto ženklai.

* **CHRISTINE AUSTIN**, žymi SLA veikėja, suteikė informacijas Chicago Todai dienraščiui apie lietuvių veiklą ir ypatingai apie Vasario 16 iškilmes.

* **ANTANAS IR ONA KAULAKIAI**, pasižymėję Susivienijimo veikėjai, Miami, Fla. minėjo vydybinio gyvenimo 25 metų sukaktuves.

* **JUOZAS MIKUCKIS**, kurs neseniai mirė Kaune, jeigu tikėti poetės Violetos Palčinskaitės liudijimu, buvo dar kartą vedęs, 28 metų žmona.

* **JONAS BALTUS**, žymus New Yorko lietuvių vyresnės kartos veikėjas, mirė sausio 12 d. Pastaraisiais metais jis gyveno Long Island, Smithtown. Jis buvo inžinierius ir priklausė visai eilei lietuvių tautinių organizacijų.

* **VAIŽGANTAS** savo laiku pasakė: -Myldamas Lietuvą, myliu ir laisvę, kurią man gali laiduoti tik nepriklausoma šalis - mano Tėvynė.

* **DABAR LIETUVOJE** daugiau pusės gyventojų jau miestuose. O nepriklausomybės laikais miestuose gyveno tik 23%. Vilniuje gyvena 372,000 žmonių, arba 12% visų Lietuvos gyventojų. Kaune yra 306 tūkstančiai, Klaipėdoje 140 tūkstančių, Šiauliuose 93 tūkstančiai, Panevėžyje 74 tūkstančiai. Pažymėtina, kad pastaruosiu metu sparčiausiai augo Panevėžys ir tik lėtai daugėjo Kauno gyventojų skaičius.

* **DR. ALDONA ŠLEPETYTĖ** vyksta iš New Yorko į Chicago, kur kaip baletos artistė, dalyvaus Lietuvos operos 50 metų sukaktuvių iškilmėse.

* **ANTANAS RUDIS** sulaukė 60 metų amžiaus. Jis niekada nematė Lietuvos, bet giliai ją myli. Jo visuomeninė veikla plati ir reikšminga.

* **MIRĖ VINCAS ANEVIČIUS**, Kenoshoje, Wis. Jis atsidūręs Vokietijoje vedė tos šalies mergaitę. Bet jis sugebėjo ją gražiai išmokyti lietuviškai, o taip pat ir jo 8 metų sūnus puikiai kalba lietuviškai. Tai buvo pavyzdingas tėvas.

MIRĖ PETRAS ANDRIUŠIS, kurs savo laiku išgyveno ištremtas Sibire daugiau kaip dešimtį metų. Jis anksčiau buvo gyvenęs Pensilvanijoje, vėliau Brooklyne, bet prieš karą grįžo į Lietuvą, kur gyveno netuli Vilkaviškio. Išgyvenęs Sibiro tremtį, savo sūnaus Juozo Andriušio, kuris turi Woodhaven, N.Y. Real Estate įstaigą, pastangomis, jam pasisekė vėl pasiekti Amerikos krantus. Liko žmona Antanina, sūnus Juozas su šeima, duktė Albina Borusevičienė su šeima Lietuvoje, taip pat liko keturios seserys ir brolis Lietuvoje ir viena sesuo Sibire. Jis buvo Birutės Kidolienės, kuri dirba spaudos darbu "Tėvynėje", dėdė. Petras Andriušis mirė sulaukęs 79 metus amžiaus. Palaidotas Easton, Pa. kur prieš metus persikėlė gyventi.

KĘSTUTIS ŠOKA VIS AUKŠČIAU

E. Lietuvoje jau buvo rašyta apie Vilniaus studento sportininko Kęstučio Šapkos pasisekimą.

Spalio 3 d. Sočyje Kęstutis iššoko 2.23 cm. Tas šuolis vėl patvirtino, kad jis šiame sporto sezone iššoko aukščiau už visus Europos sportininkus.

Pasaulio rekordas yra Brumelio 2.29 cm. Kaip jau buvo rašyta, Šapka į aukštį šokinėja vadinamuoju "fosbiuro stiliumi", bet šiame sezone, kaip praneša Londono "Associated Press", jaunieji Britanijos sportininkai oficialiai buvo įspėti, kad nešokinėtų tuo stiliumi, nes nusileisti reikalingos ypatingos sąlygos - piuvėnų pripiltos šuoliaduobės šuoliui netinka.

* **AUSTRALIJOS** lietuvių ekskursija į Ameriką žada atvykti gegužės pabaigoje. Asmeniui tektų mokėti \$ 660.00.

* **"KARYS"** - lietuvių karių laikraštis, kurį savo laiku atgaivino Simas Urbonas, dabar padidinamas ir turės literatūros skyrių.

* **VILNIUJE** įvykusiame Beethoveno 200 metų gimimo minėjime įvadinį žodį tarė kompozitorius Balys Dvarionas.

* **VILNIAUS** pedagoginiame institute įvyko mokslo pirmūnų saskrydis, kuriame dalyvavo 300 atrinktų pasižymėjusių moksle studentų. Iš pranešimo patirta, jog mokslo pirmūnų Lietuvoje esama tik 6%, o atsiliekančių moksle studentų susidaro net 20%.

* **VILNIUJE** buvo Bulgarijos kosmetikos gaminių paroda. Bulgarijai plačiai gamina kosmetines prekes ir eksportuoja jas net į 78 šalis.

ATSAKYMAS SKAITYTOJAMS

Kai kurie skaitytojai parašė redakcijai laiškus, klausdami kur gauti kun. Mykolo Valadkos parašytą knygą - "Už laisvą lietuvi". Ši knyga gaunama iš autoriaus. Reikia rašyti: Rev. M. Valadka, 1743 N. Sumner Ave. Scranton, Pa., 18508.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestuose metams - \$20.00, pusči metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00, vienam mėnesiui - \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusči metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, vienam mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusči metų - \$11.00, vienam mėnesiui - \$2.00. Užsienioose metams - \$21.00, pusči metų - \$11.00, vienam mėnesiui - \$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasisųsite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-asis metus. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. PRENUMERATA: - METAMS - \$ 7.00.

Užsakykite KELEIVIO 1971 metų kalendorių.

Jo kaina \$ 1.50.

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRAŠTIS

Isteigtas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO, 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, einas 2 kartus į savaitę Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams - \$13.00, pusči metų - \$7.00, Susipažinimui - 2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —
Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

PETKUS

TĒVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GRoovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Lithuanian - language and other typewriters, as well as office machines and equipment sold. We also service and repair.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER CO. INC.

119 West 23rd Street
New York, N.Y. 10011

Telephone: CH-3-8086

Tel. 296-2244

SHALINS

(SHALINSKAS)

Funeral Home

94-02 Jamaica Ave.

near Forest Pkwy station

WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai aprašauia

laiduvėms

Koplyčios

visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir

J. B. SHALINS

Tėvynė 8,